

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

MINISTER

Prof. dr hab. Danuta Hübner

Min. DH/ /2004/DPE/mj

Warszawa, dnia 3 marca 2004 r.

**Pan
Jerzy Czepułkowski
poseł na Sejm
Przewodniczący
Komisji Europejskiej**

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej sprawozdania Komisji Europejskiej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o języku polskim (druk nr 2032), wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) oraz art. 42 ust. 4 Regulaminu Sejmu przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym sprawozdaniem komisji (druk nr 2447) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Projekt ustawy o zmianie ustawy o języku polskim ma na celu dostosowanie przepisów prawa polskiego dotyczących zasad stosowania języka polskiego w stosunkach gospodarczych do wymagań prawa wspólnotowego. Zastosowanie mają tu przede wszystkim postanowienia Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską dotyczące swobodnego przepływu towarów (art. 28-30), swobodnego przepływu pracowników (art. 39) oraz swobody prowadzenia działalności gospodarczej i swobody świadczenia usług (art. 43-55), których wykładni dokonuje Europejski Trybunał Sprawiedliwości.
- II. W zakresie swobodnego przepływu towarów kwestia możliwości stosowania w prawie krajowym wymogu używania określonego języka przy oznaczaniu towarów była przedmiotem szczególnie precyzyjnej analizy Trybunału w orzeczeniu w sprawie C-33/97 *Colim*. Trybunał potwierdził swoje wcześniejsze stanowisko, że wymóg stosowania określonego języka stanowi barierę w swobodnym przepływie towarów, co do zasady sprzeczną z art. 28 Traktatu. Jednakże, że względu na potrzebę ochrony interesów konsumentów, możliwe jest stosowanie w prawie krajowym wymogu używania określonego języka, pod warunkiem, że wymóg ten ograniczony jest do informacji, których podanie konsumentowi jest obowiązkowe na mocy innych

przepisów. dozwolone jest stosowanie innych form niż pisemna (np. graficzna), jeżeli zapewniają wystarczające poinformowanie konsumentów, a w razie istnienia przepisów szczególnych dotyczących używania określonego języka przy oznaczaniu towarów, zharmonizowanych na szczeblu wspólnotowym. pierwszeństwo mają te przepisy szczególne.

- III. W zakresie swobody przepływu pracowników oraz swobody prowadzenia działalności gospodarczej i swobody świadczenia usług nie ma orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości bezpośrednio odnoszącego się do wymogu używania określonego języka w takim zakresie, w jakim wprowadza go ustawa o języku polskim. Jednak na podstawie zasad ogólnych wynikających z orzecznictwa Trybunału stwierdzić można, że wymóg taki stanowi barierę w ww. swobodach jednolitego rynku i jako taki stosowany może być jedynie z tzw. względów koniecznych uznanych przez Trybunał, którymi są m.in. ochrona konsumentów i ochrona praw pracowników. Bariery w swobodach jednolitego rynku, stosowane w prawie krajowym z tych względów muszą w szczególności być niezbędne do realizacji celu, jakiemu mają służyć i proporcjonalne do tego celu, czyli ograniczone do środków absolutnie koniecznych.
- IV. Nowelizacja ustawy o języku polskim w postaci zawartej w sprawozdaniu komisji generalnie zmierza w kierunku dostosowania przepisów prawa polskiego do opisanych wyżej wymagań. Jednakże w wyniku zmian projektu w trakcie prac w podkomisji nie w pełni realizuje on założony cel dostosowawczy.
- V. W projektowanym art. 1 pkt 3, w nowym brzmieniu art. 7 ust. 2 ustawy o języku polskim, proponuje się objęcie jej zakresem normatywnym obrotu gospodarczego nie-konsumenckiego, realizowanego przez podmioty prawa publicznego i podmioty prawa prywatnego, których właścicielem jest państwo lub samorząd terytorialny, wymienione w przepisach dotyczących języka urzędowego. Pomijając nićspójność tego przepisu z dalszymi uregulowaniami ustawy (szczególnie art. 7, 7a i 8) oraz wątpliwości konstytucyjne, jakie może budzić (zróznicowanie praw i obowiązków ze względu na strukturę właścicielską podmiotów), należy stwierdzić, że takie rozszerzenie zakresu normatywnego ustawy wprowadza barierę w swobodnym przepływie towarów oraz w swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej i swobodzie świadczenia usług. Konieczność prowadzenia całej wymiany z tymi podmiotami może stanowić utrudnienie dla kontrahentów z innych państw członkowskich Unii Europejskiej, co równoznaczne jest, zgodnie z orzecznictwem Trybunału, z istnieniem bariery w swobodzie jednolitego rynku. W tym wypadku zaś nie da się wskazać żadnego względu koniecznego uzasadniającego istnienie bariery.
- VI. Proponowany przepis art. 7a ust. 1 zd. ostatnie ustawy nowelizowanej jest trudno zrozumiały, jednak z całości konstrukcji ustępu należy domniemywać, że ma on na celu rozciągnięcie obowiązku używania języka polskiego na reklamę. Jest to niezgodne wprost z wymienionym wyżej orzeczeniem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie *Colim*. Trybunał orzekł w nim, że obowiązek używania określonego języka może dotyczyć wyłącznie informacji, których podanie konsumentowi jest obowiązkowe na mocy innych przepisów, gdy tymczasem reklama z natury swojej nie ma takiego charakteru. Obowiązkiem użycia języka polskiego objąć można tylko informacje i ostrzeżenia, których zawarcie w reklamie niektórych towarów jest obowiązkowe, natomiast troskę o zrozumiały dla odbiorcy charakter samej reklamy należy, zgodnie z tezą orzeczenia Trybunału, pozostawić producentowi towaru.

VII. Projekt w postaci zawartej w sprawozdaniu komisji nie wyłącza stosowania przepisów ustawy o języku polskim w przypadku, gdy istnieją przepisy szczegółowe regulujące używanie określonego języka. Może to prowadzić do niepewności adresatów tych przepisów co do ich praw i obowiązków, a ponadto jest niezgodne z wyżej cytowanym orzeczeniem Trybunału, które wymaga pierwszeństwa przepisów zharmonizowanych na szczeblu wspólnotowym, dotyczących kwestii używania określonego języka, przed przepisami natury ogólnej. W pierwotnym projekcie odpowiedni przepis znajdował się w art. 11 ustawy o języku polskim.

W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, że ze względu na uwagi zawarte w punktach V-VII opinii przedstawione sprawozdanie komisji jest niezgodne z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Waldemar Dąbrowski
Minister Kultury